

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Z. K.**, zast. Mgr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2009, č. j. 4 Az 50/2007-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 10. 2007, č. j. OAM-10-496/LE-03-07-2007, nebyla žalobci (dále též „stěžovatel“) udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14 a § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce odůvodnil žádost o udělení mezinárodní ochrany obavou z turecké vlády, která podle něho terorizuje Kurdy. Žalovaný uvedl, že žalobce nikdy nebyl členem politické strany ani hnutí, veřejně neprezentoval své názory ani ve své výpovědi neuvedl, že by měl v Turecku problémy kvůli své rase, náboženství nebo příslušnosti k určité sociální skupině. Uvedl, že před dvěma lety byl v Istanbulu během procházky s přítelem zadržen policisty a dva dny držen na policejní stanici; potvrdil však, že tato událost neměla na jeho život žádný vliv. Žádné jiné problémy žalobce v Turecku neměl. Institut azylu se však podle žalovaného váže jen na jedince a na jeho individuální situaci. Skutečnost, že turecká vláda vystavuje Kurdy neúměrnému útlaku, nemůže žadateli postačovat k udělení mezinárodní ochrany, pokud sám žádný vážný problém neměl. Jedno zadržení nepředstavuje bez dalšího charakterem ani intenzitou či opakovaností pronásledování ve smyslu zákona o azylu, navíc sám žadatel potvrdil, že jiné problémy s tureckými státními orgány neměl. Proto žalovaný neshledal splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný dále neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 a 14 zákona o azylu ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2009, č. j. 4 Az 50/2007 - 39, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného jako nedůvodná zamítnuta. Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel včasnou blanketní kasační stížnost, kterou následně doplnil. Stěžovatel v doplnění kasační stížnosti uvedl, že byl v zemi původu pronásledován pro svou kurdskou národnost a z toho důvodu po dva dny nezákonně držen v policejní cele. Navíc je v zemi původu prováděn teror vůči Kurdům, jsou vypalovány jejich domy a proto se obává vrátit zpět. Stěžovatel odkázal na ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. sp. zn. 6 Azs 235/2004 - 57 a sp. zn. 5 Azs 116/2005 - 58 o rozdělení důkazního břemene mezi správní orgán a žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Podle stěžovatele je třeba vykládat povinnost správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost žadatele vyvracejí či zpochybňují, tak, že povinností správního orgánu je získat maximum informací ke konkrétní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany, přičemž je třeba vycházet z konkrétní situace v zemi původu žadatele. Stěžovatel uvedl velmi konkrétní okolnosti svého pronásledování, ale správní orgán i soud je posoudily na základě neobjektivních a neaktuálních zpráv o postavení Kurdů v Turecku. Stěžovatel je přesvědčen, že jím uváděné obavy nebyly zpochybněny relevantními důkazy přinášejícími objektivní a aktuální informace o zemi jeho původu. Stěžovatel navíc odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 - 69, který se podrobně zabývá dodržováním lidských práv Kurdů v Turecku. S ohledem na uvedené skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2009, č. j. 4 Az 50/2007 - 39, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto judikátu „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Namítá-li tedy stěžovatel nesprávnou interpretaci zpráv o situaci v zemi jeho původu ze strany žalovaného a odkazuje-li přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 - 69, v němž se uvádí, že „*Turecko nelze považovat za bezpečnou zemi původu, a proto nelze bez dalšího dospět k přesvědčení, že návratem do této země by stěžovateli nebrozilo žádné nebezpečí*“, tak je zapotřebí konstatovat, že z tohoto judikátu není možné v nyní projednávané věci vycházet, neboť ten se zabýval skutkově odlišným případem. V něm totiž jiný stěžovatel odůvodnil žádost o udělení mezinárodní ochrany strachem z pronásledování a zastrahování povstaleckou organizací PKK a armádou. V Turecku totiž tohoto jiného stěžovatele měla PKK na základě fyzického násilí a pod pohrůžkou zabití jeho samotného i jeho rodiny donutit ke spolupráci, takže v případě oznámení této skutečnosti tureckým orgánům by členové PKK zlikvidovali jeho rodinu a kvůli nucené spolupráci s PKK pak mohl mít problémy i s tureckou armádou.

V dané věci je však skutkový stav naprosto jiný. Stěžovatel je sice Kurd žijící v Turecku, avšak v řízení o udělení mezinárodní ochrany vyjma jednoho zadržení na policejní stanici, které navíc podle jeho tvrzení nemělo žádný vliv na další život, nezmínil žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly jeho pronásledování z azylově

relevantních důvodů. Naopak v řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel nezmínil, že by měl kvůli své národnosti v domovské zemi nějaké další potíže, a proto na danou věc lze aplikovat jiný než jím zmíněný judikát, a to rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, v němž se uvádí, že „jednorázové potíže s policisty v jednom konkrétním případě nelze z hlediska jeho intenzity ještě považovat za jev státní mocí přímo vyvolaný, tajně podporovaný, státními orgány vědomě trpěný či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaný ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu.“ Stěžovatel však žádost o udělení azylu odůvodňoval především neuspokojivými poměry, kterým jsou vystaveny osoby kurdské národnosti v Turecku. K tomuto jeho tvrzení je nutné poukázat na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, podle něhož „pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“

Stěžovatelem zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57 a ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, dospěly k závěru, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen prokazovat své pronásledování pouze svou vlastní věrohodnou výpovědí a naopak správní orgán musí v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které jsou způsobily věrohodnost výpovědi žadatele vyvrátit či zpochybnit. V dané věci však uvedené pravidlo o rozdělení důkazního břemena nelze použít, neboť stěžovatel neuvedl azylově relevantní tvrzení, která by mohl žalovaný porovnat s dostupnými podstatnými informacemi o zemi původu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu